

TARTALOM

Bevezetés	7
Neuróziselmélet, pszichoterápia és pszichoszomatikus medicina	11
1. Általános neuróziselmélet	17
1.1. A neurózis fogalma. Meghatározás és elhatárolás	17
1.2. Néhány mélypszichológiai alapfogalom	29
1.3. A konfliktus és az internalizálás koncepciója	34
1.4. Pszichés fejlődés és neurózis	42
1.4.1. Az első életév (orális fázis)	44
1.4.2. A kisgyermekkor (anális fázis)	54
1.4.3. Az óvodáskor (fallikus fázis)	59
1.4.4. A fejlődés során érvényesülő objektív rizikófaktorok és protektív tényezők	65
1.5. Konfliktus, félelem, elhárítás	68
1.6. A neurotikus tünet kialakulása	77
1.6.1. A konfliktusmodell (reaktualizált fejlődési konfliktusok)	78
1.6.2. A deficitmodell (elszenvedett fejlődéskárosodások)	81
1.6.3. Tanulási modell (a hibás tanulási folyamatok modellje)	84
1.7. A tünetválasztás genetikai és konstitucionális aspektusai	88
1.8. A tünetképződés mechanizmusa, amelyet egy deperszonalizációs élmény kapcsán mutatunk be	90
2. Speciális neuróziselmélet.	
A pszichoneurózis. Általános bevezető megjegyzések	97
2.1. Kifejezett félelem/szorongás kialakulásával járó neurózisok	103
2.1.1. A szorongásos roham (pánikroham)	104
2.1.2. A szorongásos neurózis (pánikbetegség és/vagy generalizált szorongásos állapot)	108
2.1.3. A fóbiák (fóbiás zavarok)	114

2.1.4. A szorongásos szívneurózis	126
2.1.5. A hipochondriás és neuraszténias szindróma (hipochondriás zavar, neuraszténia)	130
2.2. Kifejezett autoagresszióval járó neurózisok	137
2.2.1. A neurotikus depresszió (disztímia)	137
2.2.2. A pszichés mazochizmus	150
2.3. Kényszerneurózis (kényszeres zavarok)	153
2.4. Deperszonalizációs szindróma	162
2.5. A Borderline-szindróma (borderline-személyiségzavar)	165
2.6. Személyiségzavar/karakterneurózis	169
2.7. Az úgynevezett narcisztikus neurózis (a narcisztikus személyiségzavar)	173
3. Általános pszichoszomatikus medicina	177
3.1. A pszichoszomatika definíciója	177
3.2. A test-lélek probléma	178
3.3. A pszichoszomatikus modell	179
3.3.1. F. Alexander: A betegspecifikus pszichodinamikus konfliktusok elmélete	179
3.3.1.1. Az emocionális tényezők specificitásának problémája a pszichoszomatikus zavarokban	180
3.3.2. S. Freud: A konverziós modell	182
3.3.3. M. Schur: A de- és reszomatizáció elmélete	182
3.3.4. A. Mitscherlich: A kétfázisú elnyomás elmélete	183
3.3.5. A francia pszichoszomatikus iskola: Az alexitimia-modell	183
3.3.6. Tanuláseméleti koncepció	185
3.3.7. A stresszmodell	185
3.3.8. A pszichoimmunológia	187
3.4. A pszichoszomatikus kórképek csoportosításának kísérlete	191
4. Speciális pszichoszomatikus medicina	197
4.1. Konverziós neurotikus betegségek (Ausdrucks-Erkrankungen)	197
4.1.1. A hisztériás neurózis (disszociatív zavar, konverziós zavar)	199

4.2. Funkcionális vagy pszichovegetatív szindróma (szomatiform autonóm funkciózavar)	223
4.2.1. A bánásmód funkcionális/pszichogén betegekkel	240
4.2.2. A pszichogén fájdalom szindróma (a fájdalom tartós szomatiform zavara)	245
4.2.3. A pszichogén szédülés	252
4.2.4. Az irritabilis colon	257
4.2.5. Pszichogén és pszichoreaktív alvászavarok (nem organikus alvászavarok)	259
4.2.6. A szexuális funkciók zavarai, a szexuális preferenciák és a nemi identitás	262
4.3. A szorosabb értelemben vett pszichoszomatikus betegségek/pszichoszomatózisok (készenléti [alarm] betegségek)	269
4.3.1. Ulcus ventriculi et duodeni (gyomor- és nyombélfekély)	271
4.3.2. Colitis ulcerosa	273
4.3.3. A Chron-féle betegség (ileitis terminalis)	280
4.3.4. Az asthma bronchiale	282
4.3.5. Esszenciális hipertónia	287
4.3.6. Rheumatoid arthritis	292
4.3.7. Atópiás ekcéma (neurodermatitis)	296
4.3.8. Anorexia nervosa	298
4.3.9. Bulimia nervosa	310
4.3.10. Az elhízás	313
4.4. Szomatopszichikus zavarok/másodlagos pszichoszomatikus jelenségek és betegségek	320
4.4.1. A betegség feletti uralom megszerzése/coping	326
4.4.2. Pszicho-onkológia	330
5. A diagnosztika az analitikus pszichoterápiában és a pszichoszomatikus medicinában	337
5.1. A pszichoanalitikus első interjú és a mélypszichológiai anamnézis	337
5.2. Az anamnézislevelezés a pszichoszomatikus medicinában (Morgan és Engel nyomán)	343

6. Pszichoterápiás módszerek	349
6.1. Az orvosi beszélgetés	350
6.2. A konfliktusközpontú módszer	351
6.2.1. A pszichoanalitikus módszer	351
6.2.2. A terápiás beszélgetés (Gesprächstherapie)	360
6.3. Szuggesztív eljárások	361
6.3.1. Hipnózis	361
6.4. Feszültségoldó pszichoterápiás eljárások	363
6.4.1. Autogén tréning (AT)	363
6.4.2. A progresszív izomellazítás (PMR)	365
6.4.3. Biofeedback	366
6.5. Tanulásméleti eljárások (magatartás-terápia)	368
6.5.1. Exkurzió: magatartás-terápia és pszichoanalízis	373
6.6. Élményorientált eljárások	375
6.7. Averbális terápiaformák	377
6.8. Csoport-pszichoterápia	378
6.9. Intézeti pszichoterápia, pszichoterápiás osztályok	381
7. A pszichoterápiás döntések láncolata (differenciálindikáció)	383
Irodalom	387
Tartalom	403

